

Hlavní podněty z diskuse účastníků konference ČES 2023

1. Jak vidíte budoucí vývoj evaluací?

Kategorie 1: Důležitost evaluací a využití technologií

- Důraz na dopadové evaluace a propojení s analýzou potřeb
- Využití umělé inteligence a big data
- Využití nových technologií a trendů spojených s evaluacemi
- Využití administrativních dat a maximální využitelnost relevantního softwaru

Kategorie 2: Komunikace a srozumitelnost evaluací

- Zlepšení komunikace mezi evaluátory a klienty
- Srozumitelnost a transparentnost závěrů evaluací
- Přizpůsobení výstupů evaluací pro různé cílové skupiny

Kategorie 3: Využití evaluací a rozhodování

- Využití evaluací pro evidence-based rozhodování
- Zlepšení evaluační kultury a rozhodování dle důkazů
- Potřeba většího využití evaluací pro strategická rozhodnutí

Kategorie 4: Data a transparentnost

- Standardizace, dostupnost a propojení dat
- Potřeba transparentnosti a spolupráce mezi stakeholdery
- Závislost vývoje na kvalitě dostupných dat

Kategorie 5: Výzvy a možné scénáře

- Snížený tlak na formální evaluace
- Možnost omezení financování a nižší poptávka po evaluacích
- Potenciální využití AI a lidského faktoru ve správné kombinaci
- Sledování dlouhodobých dopadů a využívání administrativních dat

2. Jaké si v souvislosti s budoucností evaluací kladete otázky?

1. Využití AI v evaluacích a rizika spojená s kontrafaktuálním vyhodnocováním:

- Bude AI zneužita v evaluacích?
- Jaké jsou možnosti využití AI v evaluacích?
- Jak zajistit transparentnost algoritmických postupů?
- Jak dosáhnout kvalitních dat s vysokou mírou objektivity?

2. Role evaluátorů a lobby za digitalizaci a kvalitní nastavování IT zakázek ve státní správě:

- Jak získat více podpory pro digitalizaci a kvalitu IT zakázek?
- Jak zvýšit prestiž evaluátorů a analytiků?
- Jak odbourat administrativní zátěž?

3. Kontrola a využití výsledků evaluací:

- Kdo a jak bude omezovat využívání AI v evaluacích?
- Kdo a jak bude kontrolovat výsledky evaluací prováděných pomocí AI?
- Jak doručovat výsledky evaluací různým cílovým skupinám?

4. Udržitelnost a využití evaluací:

- Jak udržet kvalitu evaluací?
- Jak kultivovat poptávku po evaluacích?
- Jak lépe definovat potřeby a plánovat evaluace pro jejich využitelnost?
- Jak využít existující data?

5. Budoucnost evaluací a vliv financování:

- Bude dostatek veřejných zdrojů pro financování evaluací?
- Bude dostatek evaluátorů?
- Jaké jsou perspektivy kvalitativní analýzy a vztahu s AI?

6. Další otázky a reflexe:

- Jak vyvolat poptávku po evaluacích u lidí v rozhodovacích pozicích?
- Jak zlepšit vyhledávání nových výzev na základě závěrů předchozích evaluací?
- Jak vypadá stav evaluací v technických a investičních oblastech?
- Jak se evaluace učí na společenskovedních oborech?
- Jak by se změnil stav evaluací, kdyby se politiky a reformy podrobily ex ante a ex post hodnocení?

Hlavní otázky a témata:

- využití AI v evaluacích,
- kontrola výsledků,
- udržitelnost evaluací
- budoucnost profese

3. Jaké první kroky bychom měli (společně) udělat s ohledem na budoucí vývoj evaluací? (Níže jsou popsány kroky, které by měli udělat jednotliví aktéři zapojení do evaluací s ohledem na budoucí vývoj evaluací.)

Akademický sektor a vzdělávací instituce:

- Soustředit se na metodiku, možnosti, podoby, silné a slabé stránky "delivery" procesu výstupů evaluací.
- Zlepšit/vytvořit systém vzdělávání na univerzitách v oblasti policy evaluation.
- Zapojit více akademický sektor a propagovat evaluace na univerzitách.
- Propagovat evaluace a předávat znalosti a zkušenosti.

Evaluátoři a analytici:

- Provádět individuální a institucionální sebereflexi.
- Zapojit se do peer reviews a vzájemného učení.
- Zlepšit komunikaci vůči klientům a poskytovat osvětu.
- Pravidelně se setkávat na tematických akcích a workshopech pro sdílení zkušeností a dobré praxe.
- Zjednodušit jazyk, jakým komunikujeme evaluační výstupy.
- Vzdělávat se v možnostech využívání nových technologií v oblasti evaluací.

Politici a rozhodovací orgány:

- Zajistit, aby lidé s rozhodovacími pravomocemi měli povědomí o důležitosti evaluací.
- Zapojit je do procesu evaluací a zatraaktivnit pro ně proces zapojení do evaluací.
- Podpořit osobní zkušenost policy makerů s evaluacemi.
- Vytvořit evaluační a analytické týmy v rámci úřadů.

Veřejnost a média:

- Zvýšit povědomí o evaluacích a jejich přínosech a užitečnosti.
- Aktivně vzdělávat novináře, aby byli schopni o evaluacích informovat.

Česká evaluační společnost a profesní organizace:

- Podporovat sebereflexi a vzájemné učení evaluátorů.
- Poskytovat podporu a doporučení pro práci s novými nástroji a technologiemi.
- Podílet se na vytváření pravidel práce s umělou inteligencí.
- Organizovat evaluační konference a setkání v parlamentu.

Celkově je důležité, aby všichni aktéři zapojení do evaluací *spolupracovali, sdíleli své zkušenosti a znalosti, a podporovali vzdělávání a komunikaci v oblasti evaluací.*